

CG Rydins teater

Detta är Borås första teatersalong, Rydins Teater och ett så kallat stöphus, (gjutet med kalkbruk) i dag finns det endast ett stöphus kvar i Borås. Det ligger vid Viskan intill Kungsbron, bredvid Viskadals fabrik på Skaraborgsvägen. Men att detta skulle vara Borås första teater gå meningarna isär. Många säger att Swartzka teatern i Brännerigården var först. Denna bild är fotograferad år 1929 och byggnaden är byggd år 1843 och sedan rev man denna år 1929 för att lämna plats för en annan byggnad som byggs här år 1930. Kvarteret heter Nessus och den stora gatan är Lilla Brogatan och gatan till vänster är Stora Kyrkogatan.

Här ser man byggnaden som är till höger på den gamla bilden och att entrén i hörnet ser precis likadan ut efter så många år. När dom byggde hus förr i tiden så tänkte man lite på utseendet på byggnaderna, inte som det är i dag bara fyrkantiga lådor. Jag såg dessa byggnader som man bygger på Druvefors mitt emot Åkerlunds gamla spinneri, väldigt tråkiga byggnader och att de skuggar den vackra fabriksbyggnaden. Lite synd när de gamla byggnaderna få stå i skuggan av de nya, nästan som att man vill gömma och glömma dessa.

Rivning av kvarteret Nessus vid Lilla Brogatan mot öster med märken efter Rydinska Teatern på väggen år 1929. Det är ännu ett stöphus som grävskopan sätter tänderna i.

Efter den fjärde stora stadsbranden som drabbade Borås år 1827 infördes stränga byggnadsregler i staden. Trähusen fick endast ha en våning och taken fick inte vara av näver, halm eller torv. Eftersom invånarna var fattiga efter alla bränder så hade de inga ekonomiska möjligheter att bygga hus av sten eller tegel. Då fick uppfinnaren och Borås Tidnings grundläggare Carl Gustaf Rydin född år 1798 in briljant idé. Han fick tillfälle att praktisera sin uppfinningsförmåga när han lät bygga sitt eget hus, som sedan blev Bröderna Anderssons ekipering på sin brandtomt vid Stora torget. Efter hans detaljerade anvisningar uppfördes här en byggnad bestående av två hus hopbyggda i en vinkel. Rydin kallade byggnaderna för "stöphus" eller "kalkbrukshus". Detta revolutionerande snabba, starka och billiga byggnadsätt gjorde husen lika brandsäkra som stenhus. C G Rydin beskrev utförligt metoden som han hade fått patent på, i en bok som han lät trycka i Stockholm år 1834. En prototyp av anläggningen (C G Rydins stöphus "världens första betonghus") har funnits att beskåda på Borås museum i en modell föreställande fastigheten när bröderna Andersson hade sin ekipering där och entrétrappan till den berömda och välkända "Rydinska teatern" var borttagen. Många "Rydinska stöphus" byggdes i Borås. Borås nya Rådhus 1831–1832 vid Stora torget Österlånggatan 6-8, Allégatan 65, Riddaren Ugglas hus vid Västerlånggatan, Katrinedals landeri samt det välkända Nellsonska stenhuset vid torget är några få exempel på detta nya byggnadsätt. "Rike-Nellsons" praktfulla stenhus kallades för "Palats Makalös" eller även "Statshuset" och revs i början av 1900-talet för att ge plats åt nuvarande Rådhuset.